

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยกระบวนการเรียนรู้อย่างสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT IN THAI LITERATURE: LILIT TALENG PHAI THROUGH AN INQUIRY-BASED LEARNING PROCESS COMBINED WITH MIND MAPPING TECHNIQUE FOR MATTAYOMSUKSA 5 STUDENTS

Received: May 2, 2025

Revised: July 7, 2025

Accepted: July 14, 2025

นราธิป แสงศรีเรือง^{1*}, ภูษิต บุญทองเถิง², วณิดา ผาระนัต³
Narathip saengsriruang^{1*}, Phusit Boontongtherng², Wanida Pharanat³

*Corresponding author, Email: Narathipgolffy@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการเรียนรู้อย่างสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้อย่างสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้อย่างสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง จำนวน 35 คน เป็นการสุ่มแบบยักกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แผนจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (One sample) ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการแบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิดมีค่าประค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 96.21/95.52 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้อย่างสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิดหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้อย่างสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: กระบวนการเรียนรู้อย่างสืบเสาะหาความรู้ (5E), เทคนิคการใช้แผนผังความคิด, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, วรรณคดีไทย

¹ นักศึกษาปริญญาโท, สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
M.Ed. Student, Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University
² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร., คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
Assist. Prof., Dr., Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University, Advisor
³ รองศาสตราจารย์, ดร., คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
Assoc. Prof., Dr., Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University, Co-Advisor

Abstract

The purposes of this research were: 1) to develop a learning management plan based on an inquiry-based learning approach integrated with the mind mapping technique, targeting an efficiency of 80/80 2) to compare students' learning achievement after using the learning process with the 80% criterion and 3) to examine students' satisfaction toward the learning process. The participants were 35 mattayomsuksa 5 students enrolled in the second semester of the 2022 academic year at Watklang Municipal School, selected through cluster sampling. The research instruments included a learning management plan, an academic achievement test, and a student satisfaction questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and one-sample t-test. The results revealed that 1) the learning management plan achieved an efficiency of 96.21/95.52, exceeding the predetermined criterion; 2) students' post-learning academic achievement was significantly higher than the 80% benchmark at the .05 level of significance; and 3) students' overall satisfaction with the learning process was at a high level. These findings suggest that integrating inquiry-based learning with the mind mapping technique is effective in enhancing students' academic performance and engagement.

Keywords: Inquiry-based learning process (5E), Mind mapping technique, Learning effectiveness, Thai Literature

บทนำ

ภาษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับมนุษย์มาเป็นเวลายาวนานถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการพูด การเขียน และการอ่าน ล้วนแต่มีภาษาเป็นสิ่งสำคัญ กล่าวได้ว่า มนุษย์ใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด รวมไปถึงอารมณ์ต่าง ๆ มนชิตา หนูแก้ว (2562) กล่าวว่า การใช้ภาษาเป็นลักษณะเฉพาะในการใช้ภาษาของนักเขียนแต่ละคน การใช้ภาษาสะท้อนถึงประสบการณ์สนิยม ความรู้สึกนึกคิดตลอดจนความรู้ความสามารถของนักเขียนแต่ละคนอาจจะแสดง ในรูปประโยค การผูกเรื่อง สำนวนโวหารการเล่นคำและมนุษย์ยังนำเอาภาษาไปใช้ประโยชน์ได้อีกหลาย ๆ รูปแบบ เช่น งานเขียน ประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ตำรา สารคดี บันเทิงคดี รวมไปถึงวรรณคดีวรรณกรรม

วรรณคดี คือวรรณกรรมที่ถ้อยกย่องว่าแต่งดีมีคุณค่าทางวรรณศิลป์ซึ่งเป็นผลงานที่ เกิดจากความคิด จินตนาการ ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์สะเทือนใจ มีการใช้ภาษาที่ไพเราะ และเป็นแบบแผน วรากร บัวกิ่ง (2562) กล่าวว่า วรรณคดีมีความสำคัญและมีบทบาทในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เป็นสิ่งที่ช่วยขัดเกลาให้คนในสังคมเกิดความคิด มีค่านิยมที่ถูกต้อง วรรณคดี จึงเข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อต้องการปลูกฝังให้ผู้เรียนได้รับแนวคิด ข้อคิดและคุณค่าที่ดีงาม ถึงแม้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ได้กำหนดไว้ว่า สาระที่ 5 การเรียนวรรณกรรมและ

วรรณคดีเป็นการศึกษาหาข้อมูลแนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และเพื่อความเพลิดเพลิน ทำความเข้าใจในบทเห่ บทร้องเพลงเด็ก เพลงพื้นบ้าน เป็นต้น เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวในอดีต รวมไปถึงความสวยงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

ในการเรียนการสอนวรรณคดีก็ยังคงพบปัญหาอยู่ไม่ว่าจะเป็น ครูผู้สอนมีเทคนิคในการสอน ที่ไม่หลากหลาย วิธีการสอนของครูส่วนใหญ่จะเป็นการให้ผู้เรียน อ่าน จด จำ ท่อง บทประพันธ์และ ทำแบบทดสอบรวมทำให้ผู้เรียนมองว่าการเรียนวรรณคดีเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่าย อีกทั้งบทประพันธ์ ในแต่ละเรื่องมีความยาว ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในตัวบทประพันธ์ได้ยากส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนลดลง นอกจากนี้ยังพบปัญหาจากการเรียนการสอนวรรณคดี โดยแบ่งสาเหตุเป็น 3 ประการ คือ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านเนื้อหา ซึ่งด้านผู้สอนเกิดจากการศึกษาตัวบทเฉพาะตอนที่สอนเท่านั้น ไม่ได้ ศึกษาผ่านฉบับสมบูรณ์ จึงทำให้เกิดความเข้าใจที่ผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อน ซึ่งจากปัญหานี้ทำให้ผู้สอน ไม่สามารถเข้าถึงแก่นแท้ของเนื้อหาวรรณคดีและเจตนาของผู้แต่ง อีกทั้งส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องนั้น ๆ ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการท่องจำ แพลศัพท์ แพลความจากเรื่อง เพราะเห็นว่าวรรณคดีเรื่องนั้น ไม่ทันสมัยมันเหตุการณ์บ้านเมือง ในปัจจุบัน จึงส่งผลให้ผู้เรียนไม่มีความสนใจ หรือแรงจูงใจในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง และด้านเนื้อหา พบว่าเนื้อหาของวรรณคดีนั้นเป็นเรื่องยาว ซึ่งบางเรื่องมีเนื้อหาที่ยากเกิน ความสามารถของนักเรียน เนื่องจากคำศัพท์ที่ปรากฏในตัวบทเป็นคำศัพท์ที่ไม่มีใช้ในปัจจุบัน จึงส่งผลให้ ผู้เรียนไม่สามารถทำความเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ (ดลชัย อินทรโกสม, 2564)

ปัญหาอีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญที่สุดคือนักเรียนขาดทักษะในการอ่าน ซึ่งทักษะที่สำคัญในการอ่าน วรรณคดี ก็คือการอ่านวิเคราะห์ การอ่านตีความ รวมไปถึงการอ่านแปลความ รัชชานนท์ เพ็ญบุญ (2564) กล่าวว่า การอ่านวิเคราะห์ เป็นการอ่านโดยการพิจารณา แยกแยะข้อมูล เนื้อหา รูปแบบ จุดประสงค์ บอกรายละเอียดของเรื่อง วิเคราะห์แนวคิดคุณค่าของเรื่อง ทักษะผู้อ่านวิเคราะห์ต้องอ่านด้วยความระมัดระวัง และควรจะอ่านซ้ำเพื่อเก็บรายละเอียดให้ครบถ้วน ซึ่งจะพิจารณารูปแบบของงานเขียน กลวิธีในการเขียนและการใช้ภาษา พิจารณาเนื้อเรื่อง ความงามทางด้านวรรณศิลป์ พิจารณารสของงานเขียน จุดประสงค์ในการ เขียน รวมไปถึงการวิเคราะห์ทักษะของเจ้าของผลงานก็มีผลต่อความเข้าใจเนื้อหา หรือแนวคิดของสารที่อ่าน ได้อย่างลึกซึ้ง จากที่กล่าวมาข้างต้นถือได้ว่าเป็นปัญหาเพียงส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กลุ่มสาระกำหนดขึ้น

จากปัญหาในการเรียนวรรณคดีไทยที่กล่าวมาในข้างต้น จะเห็นได้ว่าสิ่งสำคัญหลัก ๆ ที่จะทำให้ การเรียนการสอนวรรณคดีไทยบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้นั้นคือ วิธีการสอนที่ทำให้ นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ซาบซึ้งและเห็นคุณค่าความสำคัญของวรรณคดี ซึ่งวิธีการสอนนั้น มีหลายวิธี ผู้วิจัยสนใจวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ซึ่งใช้ร่วมกับกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด

การใช้แผนผังความคิดเป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยใช้การเชื่อมโยงความคิด สำคัญ ทั้งความคิดหลักและความคิดย่อย ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ ผ่านการใช้เส้น สี รูปทรงต่าง ๆ อีกทั้งยังง่ายต่อการพิจารณา แยกแยะข้อมูลในการเรียนวรรณคดีไทย ชนัญธิดา เทียงราช (2559) กล่าวว่า

แผนผังความคิดเป็นการนำเสนอข้อมูลในลักษณะแผนที่ความคิด ความรู้ จากเรื่องที่ได้อ่าน โดยการใช้ภาพ สี เส้นและการโยงใยแทนการจดบันทึกแบบเดิม ซึ่งมีประโยชน์มากทั้งในชีวิตประจำวัน เช่น การวางแผน การบันทึกช่วยจำ การสรุปบทเรียน สามารถทำให้ จดจำและทำความเข้าใจในเรื่องอ่านได้ง่ายยิ่งขึ้น และสามารถเขียนประเด็น ความคิดได้หลากหลายมุมมอง ทำให้สมองได้คิดได้ทำงานตามธรรมชาติและมีการจินตนาการ กว้างไกล ซึ่งมีการนำเทคนิคแผนผังความคิดมาปรับใช้กับกระบวนการเรียนรู้ เช่น รัตนติยา ใช้สอย (2565) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิด ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าเกณฑ์และส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น รวมไปถึง พรพรรณ จันตระ (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการคิดโดยใช้เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลปรากฏว่าหลังจากที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การคิดโดยใช้เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทำให้นักเรียนมีทักษะการคิดในระดับที่สูงขึ้น จะเห็นได้ว่างานวิจัยดังกล่าวมีการนำเทคนิคการใช้แผนผังความคิดเข้ามาร่วมกับกระบวนการการเรียนรู้และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์หรือทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนพัฒนาขึ้น

ส่วนกระบวนการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้(5E) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยแสวงหา ศึกษา ค้นคว้า เพื่อสร้างองค์ความรู้ของตนเอง โดยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่ง สาสิณี เพชรคง (2565) ได้สรุปไว้ว่า การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (The 5Es of inquiry-based learning) เป็นรูปแบบหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ลงมือทำด้วยตนเอง ถือเป็นกลยุทธ์การสอนที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สร้างทั้งความสนใจ กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และปูทางให้กับการพัฒนาทักษะโดยใช้การตั้งคำถาม (inquiry) เป็นพื้นฐานในการให้ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ที่เรียนรู้หรือฝึกฝน มาทดลองปฏิบัติหรือ แสวงหาคำตอบ เกิดเป็นการเรียนรู้จากความเข้าใจที่ผู้เรียนค่อย ๆ สร้างสมขึ้นมา การสืบเสาะหาความรู้ 5Es มี 5 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) ขั้นที่ 2 สำรวจและค้นหา (Exploration) ขั้นที่ 3 อธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) ขั้นที่ 4 ขยายความรู้ (Elaboration) ขั้นที่ 5 ประเมิน (Evaluation) กระบวนการทั้ง 5 ขั้นนี้ จะนำไปเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้เข้ากับประสบการณ์หรือความรู้เดิมจากกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E สามารถทำให้นักเรียนสามารถค้นพบความรู้ด้วยตนเองและเหมาะกับการนำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ อย่างไรก็ตามการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) จะเหมาะแก่การนำไปสอนในวิชาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์

อย่างไรก็ตามมีผู้วิจัยที่นำกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ไปปรับใช้กับกลุ่มสาระอื่น ๆ รวมไปถึงกลุ่มสาระภาษาไทยด้วยเช่นกัน เช่น พรพิมล หงษ์น้อย (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่อง มัทนะพาธา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ หรือจะเป็น ปิยนุช แหวนเพชร (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ความคิด

โดยการนำกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) มาใช้เพียงอย่างเดียวนั้นนักเรียนจะได้ฝึกค่ากระบวนการอ่านและการคิดเท่านั้น แต่หากนำเทคนิคการใช้แผนผังความคิดมาปรับใช้ในกระบวนการเรียนรู้ด้วยนั้น จะช่วยส่งเสริมทั้งการอ่าน การคิดที่เพิ่มมากขึ้นรวมถึงพัฒนาทักษะการเขียน ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมด้านจินตนาการของผู้เรียนเช่นกัน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 มาปรับใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีแปลกใหม่ น่าสนใจ และเหมาะสมกับผู้เรียน อีกทั้งยังเพิ่มทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการอ่าน เพื่อให้เข้าใจวรรณคดีได้อย่างถูกต้องรวมถึงและเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนภาษาไทย ในด้านต่าง ๆ พร้อมกับวิธีการแก้ปัญหาที่ต่าง ๆ ต่อไป

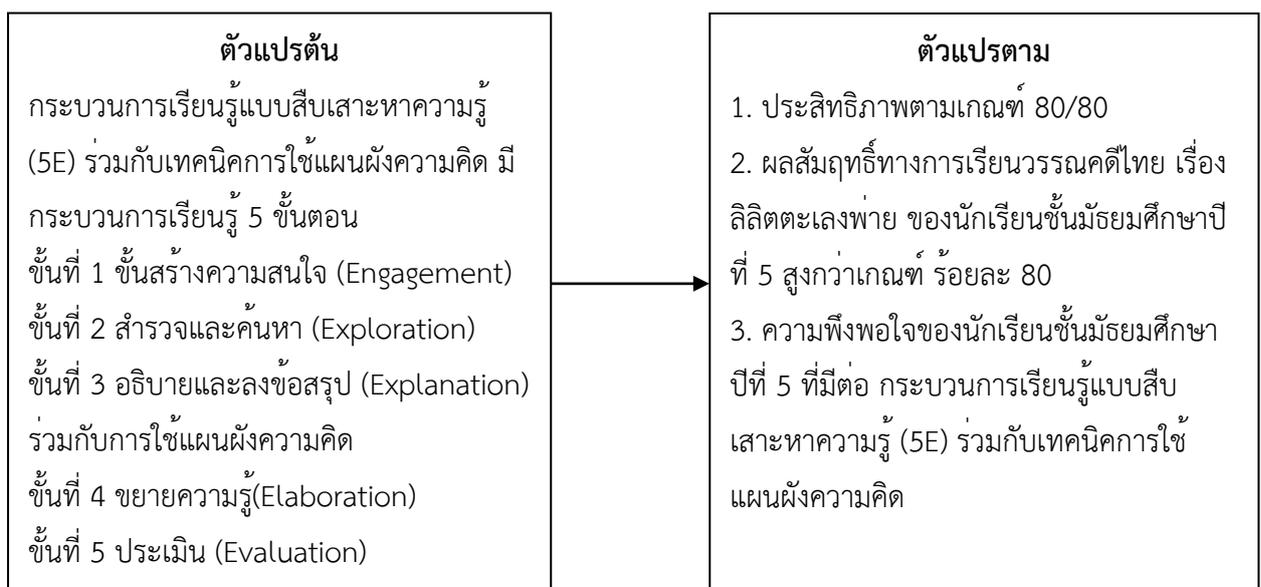
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด ให้มีประสิทธิภาพ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิดหลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง ที่อยู่สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 ห้อง จำนวนนักเรียนทั้งหมด 180 คน คณะความสามารถ

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 มีจำนวน 35 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบยกลกลุ่ม (Cluster random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1 แผนการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยกระบวนการแบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด จำนวน 14 แผน 14 ชั่วโมง แผนละ 1 ชั่วโมง ซึ่งมีค่าเหมาะสมเฉลี่ยระหว่าง 4.66 - 4.86 อยู่ในระดับ มากที่สุด

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องลิลิตตะเลงพ่าย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ชนิดปรนัย 30 ข้อ 4 ตัวเลือก มีค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.80 - 1.00 ค่าอำนาจจำแนกโดยมีค่าระหว่าง 0.80 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด จำนวน 10 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 - 1.00 อยู่ในระดับมาก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 35 คน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 นำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ที่ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ มาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.2 นำแบบทดสอบเรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ที่ผ่านการพัฒนาและการตรวจสอบคุณภาพมาทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

3.3 นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้แผนผังความคิด

3.4 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมทั้งหมดเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับของวัตถุประสงค์วิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด โดยคำนวณอัตราส่วนระหว่างค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนกับค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน (E_1/E_2)

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนน เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้สถิติทดสอบสมมุติฐาน One-sample t-test

4.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อความรายข้อและโดยรวมแล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์แปลผลระดับความสูงพอใจตามที่กำหนดไว้

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องลิลิตตะเลงพ่าย โดยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้ผลวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{x}	$S.D.$	ร้อยละ
E_1	35	294	282.86	4.70	96.21
E_2	35	30	28.66	1.06	95.52

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 96.21/95.52 ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกระบวนการแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด โดยใช้ One-sample t-test

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกระบวนการแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด หลังเรียนเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

กลุ่มทดสอบ	คะแนนเต็ม	เกณฑ์ ร้อยละ 80	\bar{x}	S.D.	t	Sig. (1-tailed)
หลังเรียน	30	24	28.66	1.06	26.10*	.00

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยกระบวนการแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตอนที่ 3 ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด

รายการ	\bar{x}	S.D.	ความพึง พอใจ
1. เป็นกิจกรรมที่มีลำดับขั้นตอนต่อเนื่องไม่สับสน	4.37	0.49	มาก
2. ส่งเสริมให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	4.34	0.48	มาก
3. ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.34	0.48	มาก
4. ทำให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลประกอบที่หลากหลาย	4.29	0.57	มาก
5. ทำให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	4.40	0.60	มาก
6. ทำให้นักเรียนสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ ด้วยตนเองได้	4.45	0.56	มาก
7. ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์	4.57	0.56	มากที่สุด
8. ทำให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	4.26	0.56	มาก
9. ทำให้นักเรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นต่อผู้อื่น	4.57	0.50	มากที่สุด
10. ทำให้นักเรียนนำกระบวนการเรียนรู้ไปใช้ในวิชา อื่น ๆ และในชีวิตประจำวันได้	4.31	0.63	มาก
รวมเฉลี่ย	4.39	0.54	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$, $S.D.=0.54$) เมื่อพิจารณาพบว่านักเรียนพึงพอใจสูงสุดคือ ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ ($\bar{X}=4.57$, $S.D.=0.56$) และทำให้นักเรียนกล้าที่จะแสดงออกความคิดเห็นต่อผู้อื่น ($\bar{X}=4.57$, $S.D.=0.50$) ส่วนข้อที่ต่ำสุดคือ ข้อ 8 นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ($\bar{X}=4.26$, $S.D.=0.56$)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด มีจำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 14 แผน มีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของการจัดการเรียนรู้อรรณคดีไทย เรื่องลิลิตตะเลงพ่าย โดยใช้กระบวนการแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.75$, $S.D.=0.20$) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 96.21/95.52 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$, $S.D.=0.54$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. แผนการจัดการจัดการเรียนรู้อรรณคดีไทย เรื่องลิลิตตะเลงพ่าย โดยใช้กระบวนการแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.75$, $S.D.=0.20$) มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 96.21/95.52 สูงเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 เนื่องจากกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (5E) เป็นกระบวนการที่ช่วยสนับสนุนผู้เรียนได้ลงมือสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองจากแหล่งต่าง ๆ กล่าวได้ว่าเป็นการที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนนั้นสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อีกทั้งทำให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและคอยรับฟังเหตุผลของผู้อื่น ทั้งนี้การใช้เทคนิคแผนผังความคิดเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทย ส่งผลให้ผู้เรียนนั้นมีพัฒนาทางการคิดวิเคราะห์ที่ดีขึ้น อีกทั้งยังเป็นการฝึกเขียน

สรุปเนื้อหาออกมาเป็นได้ตรงประเด็น รวมไปถึงการฝึกทักษะการวางแผนการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้การเรียนวรรณคดีไทย มีจุดมุ่งหมาย สามารถเข้าใจในเนื้อหา สารสำคัญ รวมไปถึงทักษะการวิเคราะห์ ตัวบทประพันธ์ โดย พิชญาภา พัฒน์รดากุล (2564) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ค้นหาความรู้หรือสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสืบเสาะหาความรู้ ด้วยการตั้งคำถามที่สงสัยอยากให้ผู้เรียนได้ มีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ ได้ฝึกปฏิบัติแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นคนเตรียมสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ สนับสนุน ชี้แนะ ช่วยเหลือ ตลอดจนแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอนตั้งคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดและลงมือแสวงหาความรู้หาวิธีการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ สุกัญญา เพ็ชรนาถ (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E รายวิชาภูมิศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E รายวิชาภูมิศาสตร์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด อาจเนื่องจากแผนกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุดทั้งในด้านของสื่อและแหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านจุดประสงค์ ด้านการวัดประเมินผล และด้านของสารสำคัญหรือสาระการเรียนรู้ เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) นั้น เป็นกระบวนการที่ให้นักเรียนนั้นสืบค้นหาความรู้ด้วยตนเอง และนักเรียนสามารถทำความเข้าใจ พร้อมกับนำข้อมูลที่ได้มาแสดงความคิดเห็นและอภิปรายให้สมาชิกในกลุ่ม นำไปสู่การคิดวิเคราะห์พร้อมกับลงข้อสรุปออกมาเป็นแผนผังความคิด ทำให้นักเรียนนั้นมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา จากสิ่งที่ได้สืบค้นและการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม โดย วริษา หมั่นยงค์ (2567) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับแผนผังความคิด มีส่วนช่วยส่งเสริมความสนใจและความเข้าใจในเนื้อหา วรรณคดีไทยของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการเรียนการสอนดังกล่าวสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทำให้เกิดความท้าทายและแรงจูงใจในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การวางแผน การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันในชั้นเรียน ผู้เรียนสามารถตรวจสอบและสะท้อนความรู้ความเข้าใจของตนผ่านกระบวนการสื่อสารกับเพื่อน ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาอย่างลึกซึ้งและยั่งยืน นอกจากนี้ การสรุปความรู้โดยใช้แผนผังความคิดยังช่วยจัดระเบียบความคิดและเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้ศึกษาไว้ด้วยกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีผลต่อการจดจำเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วน ทิศนา แคมมณี (2557) กล่าวว่า เป็นการที่ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถามเกิดความคิด และลงมือแสวงหาความรู้ เพื่อนำมาประมวลหาคำตอบหรือข้อสรุปด้วยตนเอง โดยที่ผู้สอนช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน เช่น ในด้านการสืบค้นหาแหล่งความรู้ การศึกษาข้อมูล การวิเคราะห์ การสรุปข้อมูล การอภิปรายโต้แย้งทางวิชาการ และการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ พรพิมล หงษ์น้อย (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่อง มัทนะพาธา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหา

ความรู้ (5E) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องมัทนะพาธาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) มีผลการเรียนรู้หลังกระบวนการเรียนรู้สูงกว่าก่อนกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เป็นวิธีการที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ช่วยให้การเรียนวรรณคดีของผู้เรียนมีจุดมุ่งหมาย มีขอบเขต ช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา เก็บสาระสำคัญแนวคิดของเรื่องได้

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย โดยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$, $S.D.=0.54$) เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เน้นบทบาทของผู้เรียน ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ร่วมกันสร้างองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ นักเรียนมีโอกาสร่วมกันแสดงความคิดเห็นอภิปรายและสรุปเป็นประเด็นออกมาในรูปแบบแผนผังความคิด โดยที่ครูผู้สอนช่วยให้คำปรึกษา ส่งผลให้บรรยากาศในห้องเรียนมีความสนุกสนาน เป็นกันเอง โดย สุทธิพงษ์ มากุล (2551) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เมื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนครูผู้สอนจึงต้องมีบทบาทสำคัญในการจัด วิธีการ สื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความพึงพอใจให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนจนบรรลุวัตถุประสงค์ในแต่ละครั้งโดยให้ผู้เรียนได้รับผลตอบแทนจากการเรียนรู้ในแต่ละครั้งโดยเฉพาะผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายในที่เป็นความรู้สึกของผู้เรียน เช่น ความรู้สึกของตน เมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่าง ๆ ได้ทำให้เกิดความภาคภูมิใจและความมั่นใจ โดยครูอาจให้ผลตอบแทนภายนอก เช่น คำชมเชยหรือการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยนุช แหวนเพชร (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ความคิด พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนที่ความคิดด้านบรรยากาศในการเรียนอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ความคิดเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้จัดสถานการณ์เป็นที่ปรึกษา ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งทำให้การเรียนรู้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นกับเพื่อน อย่างเป็นอิสระ ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเรียนและตั้งใจเรียนมากขึ้น ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทำให้บรรยากาศในการเรียนรู้ สนุกสนานและเป็นกันเอง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การเตรียมความพร้อมผู้เรียน ครูผู้สอนต้องจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนให้พร้อมและเหมาะสม อีกทั้งต้องตรวจสอบความรู้พื้นฐานรายวิชาภาษาไทยในประเด็นที่ต้องการศึกษาของนักเรียน

ที่จำเป็นต้องใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิดเสียก่อน เพื่อที่จะลดอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน และสามารถปรับกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกลุ่มของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

1.2 การเลือกใช้สื่อในการเรียนการสอน มีความจำเป็นต้องใช้สื่อที่หลากหลายเหมาะสม และเข้าถึงได้ง่ายต่อการเรียนรู้หรือการสืบค้นข้อมูลของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้ และได้แหล่งข้อมูลที่จะสืบค้นความรู้ใหม่ ๆ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีสื่อและแหล่งข้อมูลใหม่ ๆ ให้กับนักเรียน

1.3 กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะเหมาะแก่การนำไปสอนในวิชาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ทั้งนี้ครูผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้กับรายวิชาอื่น ๆ ได้ โดยอาศัยเทคนิคต่าง ๆ มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับรายวิชาและผู้เรียน จะทำให้กระบวนการเรียนการสอนบรรลุได้ตรงตามวัตถุประสงค์

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 งานวิจัยฉบับนี้เป็นการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เนื้อหาของวรรณคดี เรื่องลิลิตตะเลงพ่าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ควรศึกษาและส่งเสริมการคิดสังเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์หรือวิพากษ์ วิจักษ์ เนื้อหาของวรรณคดีเรื่องอื่น ๆ ด้วย

2.2 ผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ในรายวิชาภาษาไทย เนื้อหาของวรรณคดี เรื่องลิลิตตะเลงพ่าย กลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งยังไม่สามารถเทียบผลกับเนื้ออื่น ๆ ในรายวิชาภาษาไทย รวมไปถึงกลุ่มตัวอย่างในระดับชั้นอื่นได้ ควรมีการใช้กลุ่มตัวอย่างในต่างระดับชั้น เนื้อหาที่มีความแตกต่างกันออกไป เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของงานวิจัยสูงขึ้น

2.3 งานวิจัยฉบับนี้เป็นการนำกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด มาปรับใช้ในรายวิชาภาษาไทย ซึ่งควรมีการนำเทคนิคกระบวนการอื่นมาปรับใช้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการจัดการเรียนการสอน หรือสามารถนำไปใช้ในรายวิชาอื่น ๆ ได้

2.4 งานวิจัยฉบับนี้เป็นการนำกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนผังความคิด มาปรับใช้ในรายวิชาภาษาไทย ที่เป็นเนื้อหาของวรรณคดีควรมีกระบวนการนี้ไปปรับใช้ในเนื้อหาอื่น ๆ เช่น การอ่าน การเขียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชนัญธิดา เทียงราช. (2559). *การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ประกอบแบบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม].

- ดลชัย อินทรโกสุม, และทรงภพ ขุนมธูรส. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารวิชาการและวิจัย สังคมศาสตร์*, 16(3), 161-173.
- ทศนา แคมมณี. (2557). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยนุช แหวนเพชร, และบุษบา บัวสมบุญ. (2560). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ความคิด. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 16(2), 178-190.
- พรพรรณ จันตระ. (2563). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการคิดโดยใช้เทคนิคการใช้คำถามร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5* [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- พรพิมล หงษ์น้อย. (2559). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง มัทนะพาธาของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)* [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- พิชญาภา พัฒน์ดากุล. (2563). *การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ที่มุ่งพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และทักษะในศตวรรษที่ 21 เรื่องสารบริสุทธิ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (รายงานการวิจัย)*. โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2.
- มนชิตา หนูแก้ว. (2562). *กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาและการใช้ภาษาในนวนิยาย ของ รอมแพง*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วรกร บัวกิ่ง, มาโนช ดินลานสกุล, และ เมธี ดิสวัสดิ์. (2562). การพัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณี โดยใช้การแสดงละครมโนราห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ใน *วีรตัน ธรรมาภรณ์ (ประธาน), การประชุมวิชาการระดับชาติเทคโนโลยีภาคใต้วิจัย ครั้งที่ 9 หัวข้อ "Social Innovation: นวัตกรรมเพื่อสังคม" ประจำปีการศึกษา 2561*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วริษา หมั่นยงค์, และ ประภาช เพ็ญพุ่ม (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับแผนผังความคิด. *วารสารราชพฤกษ์*, 22(2), 148-162.
- รัชชานนท์ เฟื่องบุญ. (2564). *การพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้บทบาทโค้ช* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].

รัตน์ติยา ไข้อย, และ จิระพร ชะโน. (2565). การจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิด ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *Journal of Modern Learning Development*, 8(1), 354-372.

สาลินี เพชรคง. (2565). นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es ร่วมกับชุดสื่อการสอนการจำแนกสัตว์มีกระดูกสันหลัง. สงขลา: โรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี).

สุกัญญา เพ็ชรนาค. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E รายวิชาภูมิศาสตร์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม].

สุทธิพงษ์ มากุล. (2551). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเรื่อง คำสมาส [สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].